

VLÁDA SCHVÁLILA AKTUALIZACI POLITIKY ARCHITEKTURY A STAVEBNÍ KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY

Josef Morkus, Jakub Kotrla

Vláda České republiky na svém jednání 4. ledna 2023 schválila usnesením č. 6 materiál Politika architektury a stavební kultury České republiky – Aktualizace 2022. Aktualizovaná politika nahrazuje původní dokument schválený v roce 2015.

Politika architektury a stavební kultury České republiky (PASK ČR) je nelegislativní strategický dokument s celostátní působností. Stanovuje vizi a základní cíle ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, které vedou ke zvýšení kvality vystavěného prostředí. K jejich dosažení určuje několik desítek opatření, která mají konkrétního garanta i termín splnění.

První PASK ČR schválila vláda na začátku roku 2015. Poté byla průběžně naplňována a vyhodnocována. Dne 15. 3. 2021 vláda svým usnesením č. 287 vzala na vědomí vyhodnocení jejího naplňování a uložila Ministerstvu pro místní rozvoj, aby do konce roku 2022 připravilo aktualizaci materiálu, přičemž měl být zohledněn materiál „*Náměty k aktualizaci*“.

Ministerstvo pro místní rozvoj v úzké spolupráci s Ústavem územního rozvoje v rámci příprav aktualizace začalo zpracovávat podklady pro aktualizaci PASK ČR. Základním podkladovým materiálem byla „*Analýza zahraničních materiálů a doporučení*“. Vznikl tak přehled národních politik jednotlivých států, popisující mj. jejich vliv na formování a zvyšování kvality vystavěného prostředí, ve kterém lidé žijí, pracují a rekreují se. Na tento materiál navázala „*Analýza doporučení profesních organizací k aktualizaci dokumentu*“. Cílem obou materiálů byla sumarizace a zpřehlednění doporučení vyplývajících z analýz zadaných odborem územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj odborným zpracovatelům, kterými byly Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Vznikly také další materiály, které byly v rámci aktualizace PASK ČR použity.

Následně byla utvořena pracovní skupina několika desítek odborníků, která na několika setkáních diskutovala navrhované úpravy. Poté proběhlo tzv. meziresortní připomínkové řízení, ve kterém se k návrhu vyjádřila ministerstva a další instituce a paralelně i veřejnost. Po vypořádání několika stovek připomínek a jejich zpracování byl materiál na konci roku 2022 předložen vládě, která ho schválila výše uvedeným usnesením.

Politika architektury a stavební kultury České republiky – Aktualizace 2022 obsahuje analýzu relevantních dokumentů v evropském kontextu i stavu v rámci České republiky, na jejímž základě jsou stanoveny vize, témata a cíle.

Účelem PASK ČR není povolovat stavby ani navrhovat konkrétní projekty. Jejím cílem je vytvořit předpoklady k tomu, aby vznikající stavby byly kvalitní. Dokument však neklade důraz pouze na kvalitu jednotlivých staveb, ale zdůrazňuje potřebu komplexního vnímání prostředí, tedy vzájemného působení staveb, jejich vztahu ke stávajícím architektonickým a urbanistickým hodnotám a krajině. Neopomíná ani prezentování problematiky v médiích a téma vzdělávání, které má být rozvíjeno od útlého dětství formou budování vztahu k místu až po celoživotní vzdělávání profesionálů.

Materiál obsahuje devět základních témat:

1. Uspořádání krajiny a sídel
2. Veřejná prostranství
3. Začlenění staveb do prostředí
4. Zadávání zakázek a dotace
5. Kvalita staveb
6. Vzdělávání
7. Osvěta a média
8. Výzkum a vývoj
9. Vedení, koordinace a spolupráce

Při aktualizaci byly části textů pozměněny, cíle upraveny a mnoho již splněných opatření bylo nahrazeno novými. Zařazena byla i nová problematika, např. reakce na změnu klimatu či vazba na cestovní ruch. V aktualizaci je kladen větší důraz na zapojení veřejné správy na úrovni krajů i obcí, dokument by tedy měl být více nápomocný samosprávám.

Kromě vlastní Politiky architektury a stavební kultury ČR byl připraven leták představující její základní obsah, a to v češtině a angličtině. Do angličtiny bude přeložen i vlastní dokument. V průběhu roku 2023 by měl vzniknout i jednoduše srozumitelný materiál představující základní cíle PASK ČR, určený široké veřejnosti.

*Ing. arch. Josef Morkus, Ph.D.
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj*

*Ing. Jakub Kotrla
Ústav územního rozvoje*

ENGLISH ABSTRACT

Government Approved the Updated Architecture and Building Culture Policy of the Czech Republic, by Josef Morkus & Jakub Kotrla

The Government of the Czech Republic, at its meeting on 4 January 2023, approved the Architecture and Building Culture Policy of the Czech Republic - Update 2022 by its Resolution No. 6. The updated Policy has replaced the original document approved in 2015.